

Handläggare
Hans Wallöf
Björn Dahlberg
Anne Menes

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
Norrmalms stadsdelsnämnd
Östermalms stadsdelsnämnd

Samverkan inom mottagandet av ensamkommande barn

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner förslaget avseende en gemensam enhet för mottagande av ensamkommande barn mellan Kungsholmens, Norrmalms och Östermalms stadsdelsförvaltningar.
2. Stadsdelsnämnden uppdrar åt stadsdelsdirektören att teckna samverkansavtal för en gemensam enhet för mottagande av ensamkommande barn.

Ann-Christine Jenvén
stadsdelsdirektör
Kungsholmens sdf

Susanna Kiesel
avdelningschef
Kungsholmens sdf

Johanna Engman
stadsdelsdirektör
Norrmalms sdf

Anne Höjer
avdelningschef
Norrmalms sdf

Marianne Snell
tf. stadsdelsdirektör
Östermalms sdf

Jan Rönnberg
avdelningschef
Östermalms sdf

Sammanfattning

Antalet ensamkommande barn ökar kraftigt i Stockholms stad. Stadsdelsförvaltningarnas socialtjänster är överbelastade av det betydande inflödet nya ärenden. Det kan leda till att utredningar och uppföljningar av placeringarna blir bristande samt att det tar tid innan ansvarig handläggare besöker de ensamkommande barnen i deras boenden. För att skapa goda förutsättningar för en kvalitativt hållbar organisation med syfte att samla, utveckla och effektivisera

handläggning och mottagning av ensamkommande barn föreslås en gemensam enhet för Kungsholmens, Norrmalms och Östermalms stadsdelsnämnder. Den nya enheten föreslås organisatoriskt tillhöra Kungsholmens stadsdelsförvaltning, avdelning Social omsorg. Varje stadsdelsnämnd kommer ansvara för sin andel anvisade ärenden. Ärendena kommer därmed även fortsättningsvis behandlas av respektive nämnds sociala delegation.

Bakgrund

Antalet ensamkommande barn som anvisas till Stockholms stad ökar och det är viktigt att stadsdelsnämnderna på bästa möjliga sätt möter de behov som finns såväl i att ta emot ett stort antal barn som när det gäller att se och möta enskilda barns behov. I de flesta fall kommer mottagandet av ensamkommande barn vara långsiktigt och de olika nämnderna ansvarar för att stödja och följa upp barnens situation under en längre tid. Stadsdelsnämnderna ska leva upp till FN:s barnkonvention och säkerställa att varje barn får sina rättigheter tillgodosedda.

För att skapa goda förutsättningar att åstadkomma en kvalitativt hållbar organisation för handläggning och mottagning av ensamkommande barn inom Kungsholmens, Norrmalms och Östermalms stadsdelsnämnder föreslås en gemensam enhet.

Stadsdelsförvaltningarna i norra innerstaden har goda erfarenheter av samarbete inom olika verksamhetsområden. Det finns bland annat gemensam ungdomsmottagning samt gemensamt försörjningsstöd och arbetsmarknadsåtgärder.

Ansvarsfördelning

Ansvar för enskilda ensamkommande barn är uppdelat mellan flera olika parter. Dessa är Migrationsverket, länsstyrelserna, kommunerna samt landstingen som alla ansvarar för olika delar.

I Stockholms stad är mottagandet av ensamkommande barn organiserat på följande sätt. Socialförvaltningen ansvarar för ankomstbarn, det vill säga de barn som ger sig till känna inom stadens gränser. Socialförvaltningen ansvarar för dessa barn tills dess att de anvisas till Stockholms stad eller någon annan kommun. De barn som anvisas till Stockholms stad fördelas mellan stadsdelsnämnderna enligt en rak turordningslista.

Stadsdelsnämnderna är skyldiga att ansvara för barnens skydd och stöd, för boende, för skolgång och läkarkontakt samt att eftersöka anhöriga. För de barn som får uppehållstillstånd ansvarar stadsdelsnämnderna som längst tills dess att de fyller 21 år.

De moment som ingår i handläggningen av ensamkommande barn är lika omfattande som andra ärenden inom den sociala barnvården, till exempel:

- Förhandsbedömningar
- Utredningar enligt 11 kap 1 § SoL (socialtjänstlagen)
- Vård- och genomförandeplaner
- Jour/familjehemsutredningar
- Överväganden om fortsatt vård
- Utredning om särskilt förordnad vårdnadshavare
- Löpande journalanteckningar
- Uppföljning
- Återsökningar av statliga medel
- Övrig administration

Kommunernas övergripande ansvar är att:

- Utredda barnets behov och fatta beslut om insatser och placering i lämpligt boende. Detta innebär också att t.ex. utreda om en anhörig är lämplig och har förutsättningar att ta emot barnet.
- Utse god man.
- Säkerställa att barnet får skolundervisning.
- Ge fortsatta insatser under barnets uppväxt samt för barnets integration om barnet får uppehållstillstånd. Kommunen ansvarar då även för att efterforska var barnets familjemedlemmar finns.

Migrationsverket ansvarar för följande, att:

- Ta emot och pröva ansökan om asyl.
- Efterforska barnets familjemedlemmar under asyltiden.
- Handlägga frågor som rör ekonomiskt bistånd till barnen.
- Arbeta för att de barn som inte får uppehållstillstånd ska kunna återvända.
- Göra prognoser och beräkna behovet av boendeplatser i kommunerna.

- Teckna överenskommelser med kommunerna om mottagande av både asylsökande ensamkommande barn och barn som har fått uppehållstillstånd.
- Anvisa en kommun som ska ansvara för barnets boende och omsorg.
- Administrera ersättningar till kommuner.

Länsstyrelserna ansvarar för följande, att:

- Under Migrationsverkets ledning förhandla lokalt och regionalt med kommuner, kommunalförbund och andra berörda aktörer om mottagande av ensamkommande barn.
- Ha ett övergripande ansvar för beredskap och kapacitet för mottagande av skyddsbehövande med uppehållstillstånd i kommunerna, vilket inkluderar mottagningsplatser för barnen.
- Utöva tillsyn över överförmyndarnas verksamhet.

Landstinget ansvarar för följande delar, att:

- De asylsökande barnen får samma hälso- och sjukvård inklusive barnpsykiatrisk vård och tandvård som övriga barn bosatta i Sverige. När barnen har fyllt 18 år betraktas de som vuxna och kan då endast få omedelbar vård eller vård som inte kan anstå under tiden Migrationsverket prövar asylansökan.

Ärendet

Antalet ensamkommande barn ökar kraftigt i Stockholms stad. Stadsdelsnämnderna ska möta de behov som finns både ur ett kvantitativt samt ur ett kvalitativt perspektiv.

Under 2015, fram till november månad, har det anvisats 1558 ensamkommande barn till Stockholms stad. Av dem är 1540 pojkar och 18 flickor. Av dessa har cirka 70 anvisats till Kungsholmen, cirka 80 till Norrmalm och cirka 90 till Östermalm. Utöver dessa ansvarar Kungsholmen för 23, Norrmalm för 7 och Östermalm för 5 ensamkommande barn som har fått permanent uppehållstillstånd. I skrivande stund ansvarar de tre stadsdelsnämnderna för cirka 275 ensamkommande barn.

Stadsdelförvaltningarnas socialtjänster är överbelastade av det betydande inflödet nya ärenden. Det kan leda till att utredningar och uppföljningar av placeringarna blir bristande samt att det tar tid

innan ansvarig handläggare besöker de ensamkommande barnen i deras boenden.

Barnen har specifika behov som behöver uppmärksammas samt följas upp och det behövs därför kompetens och erfarenhet av att handlägga denna kategori ärenden. Det finns en påtaglig risk att den arbetssituation som för närvarande råder leder till ökad stress hos socialsekreterare och ansvariga chefer. Det innebär även att handläggningen av övriga ärenden riskerar att få stå tillbaka på grund av att de ensamkommande barnen upptar stor del av socialsekreterarens arbetstid. En konsekvens är att rättssäkerheten kan bli åsidosatt och att lagstiftarens avsikter gällande handläggning och uppföljning inte efterlevs.

Fördelar med en gemensam enhet

En gemensam enhet för ensamkommande barn bedöms ge följande fördelar:

- En ökad rättssäkerhet och kvalitet i bemötande, handläggning och uppföljning
- Ökad kvalitet i val av insatser samt vid uppföljning av dessa
- Effektivt nyttjande av resurser: ekonomi, personal och lokal
- Ökat fokus och samlad kompetens
- En förbättrad arbetssituation för enhetschefer och socialsekreterare
- Förutsättningar för ett systematiskt utvecklingsarbete

Det övergripande syftet med en gemensam enhet är att samla, utveckla och effektivisera handläggningen och mottagandet av ensamkommande barn.

Nuvarande organisation

Arbetet med ensamkommande barn sker idag inom respektive stadsdelsnämnds socialtjänst. De resurser som finns avsatta för handläggningen av dessa ärenden är för Kungsholmen tre socialsekreterare, för Norrmalm två socialsekreterare och en administrativ assistent och för Östermalm två socialsekreterare.

På grund av det ökade antalet ärenden används även inhyrd personal, socialsekreterare från andra enheter, timvikarier samt biståndshandläggare från äldreomsorgen. Mängden ärenden är nu betydligt högre än de resurser som finns avsatta för handläggningen av ensamkommande barn.

Förslag till organisation

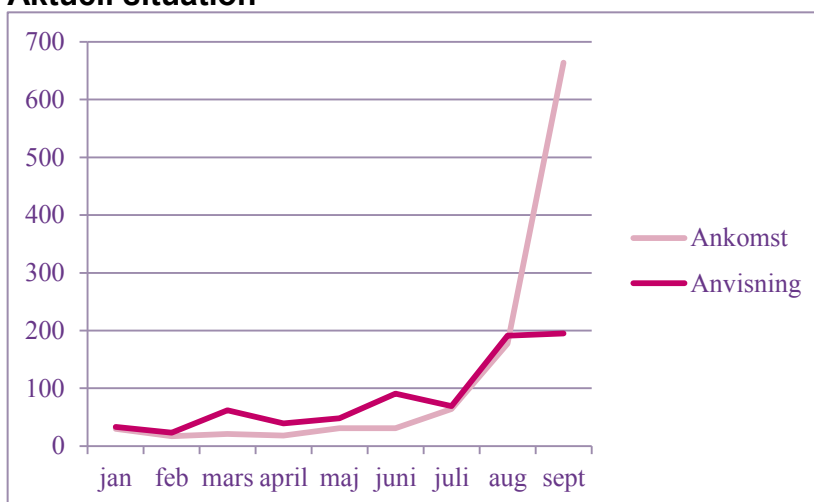
Följande resurser föreslås ingå i en ny, gemensam enhet:

- En enhetschef
- Åtta socialsekreterare
- En administrativ assistent

På de tre stadsdelsförvaltningarna finns det idag sju socialsekreterare och en administrativ assistent anställda för handläggningen av mottagandet av ensamkommande barn. Dessa medarbetare kommer att erbjudas anställning vid den nya enheten*. Det innebär att Kungsholmen kan komma att bidra med tre socialsekreterare, Norrmalm med två socialsekreterare och en administrativ assistent samt Östermalm med två socialsekreterare. Rekrytering av en enhetschef och minst en socialsekreterare, beroende på hur många av de nuvarande medarbetarna som kommer att ingå, ska göras. Antalet ärenden som en socialsekreterare bedöms kunna hantera som mest är 30 stycken. På grund av den stora ökningen i antalet anvisade barn kan antalet socialsekreterare behöva revideras och ytterligare rekryteringar göras.

Den nya enheten föreslås organisatoriskt tillhöra Kungsholmens stadsdelsförvaltning, avdelning Social omsorg. Varje stadsdelsnämnd kommer ansvara för sin andel anvisade ärenden. Ärendena kommer därmed även fortsättningsvis behandlas av respektive nämnds sociala delegation.

Aktuell situation

Bilden ovan visar antalet ensamkommande barn som ankommit respektive anvisats till Stockholms stad under 2015 (till och med

september månad). I januari ankom det 30 barn, motsvarande siffra i september var 664. I januari anvisades 33 barn, motsvarande siffra i september var 195. Socialförvaltningen fördelar ärenden till stadsdelsnämnderna enligt en rak turordningslista.

Migrationsverket har sedan juli ändrat sin prognos av antalet ensamkommande barn från 12 000 till cirka 30 000 under 2015. Migrationsverket framhåller även att det är väldigt svårt göra en bedömning av hur situationen kommer att utvecklas över längre tid.

I snitt kommer det mellan 20 till 30 barn per dag till staden. De flesta kommer från Afghanistan, Somalia och Eritrea.

Ekonomi

Kostnaderna för den planerade gemensamma enheten består av placerings- och handläggningskostnader. Placeringskostnaderna för ensamkommande barn återsöks av Migrationsverket kvartalsvis i efterskott. Handläggningskostnaderna ska täckas av en utredningsschablon som återsöks hos Migrationsverket efter varje avslutad utredning.

Enheten ensamkommande flyktingbarn	(tkr)
Personalkostnader	5 900
Lokal, telefon, dator	315
OH-Kostnad	295
	6 510

Tabellen visar en uppskattning av den gemensamma enhetens handläggningskostnader.

Totalt hade de tre stadsdelsnämnderna cirka 275 pågående ärenden i november, vilket motsvarar en kostnad på 53,3 mnkr för år 2015.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialtjänst- och ekonomiavdelningarna vid Kungsholmens, Norrmalms och Östermalms stadsdelsförvaltningar.

Förvaltningarnas synpunkter och förslag

En gemensam enhet för ensamkommande barn bedöms ge flera fördelar. Syftet med en gemensam enhet är att samla, utveckla och effektivisera handläggningen och mottagandet av ensamkommande barn. Eftersom den personalgrupp som föreslås sätts samman kommer att bestå av ett flertal personer med god kunskap gällande området antas kvaliteten i handläggningen öka. Detta medför en ökad rättssäkerhet och kvalitet i bemötande, handläggning och uppföljning.

Att samtliga medarbetare i enheten arbetar med samma typ av ärenden kommer även leda till ökat fokus samt ökade möjligheter till intern kompetensutveckling, något som i sin tur bedöms möjliggöra ett ökat mått av utvecklingsarbete. En gemensam enhet medför vidare ett mer effektivt nyttjande av stadsdelsförvaltningarnas resurser.

Bilaga

Konsekvensbedömning